

Láttad-e már Budapestet éjjel?

A közbiztonság februárban és márciusban jelentős mértékben javult. A főkapitány jelentésének ezek a sorai visszhangzottak bennem, amikor megerősödött bennem az az elhatározás: felfedező, vagy tanulmánykörútra indulok az éjszakai Budapesten.

21 óra: tömegek az uccákon

Ha a transzparenszek fénytömege nem is árasztja el tündéri fénnel a Nagykörutat és a Rákóczi útnál nem is ugrál bohókásan a fénybakkecske (jelezve, hogy melyik sörfajtával oltsa szomját a „szomjú vándor“), az Elektromos Művek dolgozóinak hősi erőfeszítése folytán minder főútvonal, sőt a mellékutcák nagy része is világos. A mozik utolsó előadása most ért véget. Csak úgy tódulnak a napi munka után szórakozást keresők kifelé. Legtöbbje sietős léptekkel indul a legközelebbi villamosmegálló irányába, vagy gyors léptekkel tart hazafelé. A mozilátogatók elenyésző része tér csak a kávéházakba. Ezeknek a mozi csak bevezetés...

Féltíz tájban ismét megélemlül az uccák forgalma, ekkor van vége a színházi előadásoknak. Ebből a közönségből már jóval többen tartanak a kávéházakba. Az Opera előtt feltűnően kifeszítik feltűnően felékszerezett fiatal nő anszol egy nála legalább húsz évvel idősebb szemüveges férfit:

— Na, Péter, igazán gyere.

Péter dacos, nem akar. Mindketten meglehetősen italos állapotban vannak, a felvonásközökben elfogyasztott konyak a friss levegőn kezdi megtenni a hatását. Önagysága most taktikát változtat:

— Gyere, disznópörkölt van és sült csirke.

De ez sem hatja meg, szemmel láthatóan a sült csirke és a disznósült sincs rá olyan hatással, mint feleségének korholása. Alig tudom visszafojtani javaslatomat: E férfi helyett a gazdasági rendőrség, esetleg az erkölcsrendészet néhány tagja látogassa meg a fiatal nőt.

Heten vagyunk

A mozik reklámtábláinak fénye kialszik. Féltizenegy. Egy kis virágárusleány vágyakozva nézi a csodálatos képeket. Barátságosan szólítom meg, de nagyon bizalmatlan. Csak akkor enged fel merevsége, amikor egy kis esokor jácintot veszek tőle. Ezzel már a bizalmába férköztem.

— Szeretnék tudni még ezen a három csokron, míg az utolsó villamosom elindul Rákospalota felé. Nagyon várnak otthon minden este. Heten vagyunk testvérek, négy nálam is fiatalabb. Apámat egy héttel ezelőtt szélütés érte.

— Hány éves vagy?

A bizalmas megszólítás meghökkeneti. Rövidesen megtudom az okát.

— Tizenhét múltam — válaszolja.

Meghökkenek és hirtelen megértem sértődöttségét. Hiszen ez már fiatal nő. Szerencsésebb osztályok gyermekei ilyenkor már végigtáncolták az összes bálakat, fürödtek az Adria vizében, hólabdázta a Semmeringen. Ennek a satnya, tizenkétévesnek látszó kis gyermeklánynak legföljebb a részegség

mámorában, félvállról odavetett tortahulladék jutott.

— És nem fél ilyen későn az uccán járkálni?

Csodálkozva néz rám. Tekintete ezt válaszolja:

— És ha félnék? Akkor talán nem kellene testvéreimet eltartani a virágárusítással?

Budán, este tíz óra után

A Duna jobbpartján, Budán jóval korábban kihál az élet. Este 9-kor már alig járnak az uccákon. Tíz órakor pedig már csak elvétve surran egy-egy elkésett ember. Igaz, hogy itt a világosság sem bátorítja úgy a járókelőket, mint a pesti oldalon. Még a szomorú romok is ijedten látszanak összehúzódni a gyér világításban.

Öcsém, én nyilas is voltam

Ugyancsak igyekeznem kell a Kossuth-hídon át, hogy elérjem az utolsó, Újpest felé haladó villamost. Tizenkettő felé közeleg az idő. A villamosban fáradtareu zenészek, a kis virágárusleány, pincérek és egyéb, az éjszakai életet kiszolgáló

dolgozókat bódítokolnak. Egy, csak egy legény van talpon a vidéken és köt bele minden utasba: a Koldus. Igen, ugyanaz a toprongyos, szárandó figura, aki évek óta megszokott helyén, megható siránkozásával pumpolja ki a lágyszívű emberek zsebéből a pénzt. Csak a rongyairól és piszkos, ősz szakálláról ismerem rá erre a romantikus regényekbe illő alakra. Most éppen egy fiatal cigányvassikust leckéztet hangos szóval:

— Öcsém, jól kösd föl a nadrágodat, ha velem akarsz kikezdeni, mert én már nyilas is voltam...

A fiatal füstös dühösen inti le az öreget:

— Mondja ezt azoknak a paliknak, akiket mindennap megpumpol! Mindenütt jó...

A Karmeliták tornyában az óra évenként éjjelt kongat, mire hazaérek. Visszagondolok „veszélyes vállalkozásomra” és örömmel vonom le a tanulságot: nem is volt olyan veszélyes. Kétségtelen, hogy a szórakozóhelyek bezárása után egycsapásra szinte kihál minden ucca. Az emberek szívesen tartják a közmondást. Budapesten a sötétség beállta után: Mindenütt jó, de legjobb ott-hon. Pedig a főkapitány bizakodó jelentése a közbiztonságról egyáltalán nem túlzott. Aki nem hiszi, kövesse példámot! Vedres József